

Kurds, el perdedors de la guerra

Reconeixent que tenen mala consciència, els països comunitaris han decidit donar suport a la proposta britànica de demanar un enclau al nord de l'Iraq per als kurds que fugeixen de la repressió de l'exèrcit de Saddam Hussein. Els europeus, marginats del nou ordre que dissenyen al Pròxim Orient els nord-americans i els seus aliats —Egipte, Israel, Turquia, monarquies petrolieres—, han volgut demostrar que moralment estan al costat dels perseguits kurds. La decisió només té un caire ètic perquè tothom sap que malgrat les últimes declaracions de Bush els Estats Units no permetran la creació d'aquest enclau proposat pel britànic John Major. Bush prefereix un Saddam humiliat a uns kurds que podrien estendre la revolta nacionalista a Turquia, un peó essencial per als interessos occidentals a la regió.

Els països àrabs i els que tenen minories, com l'Índia, tampoc acceptarien una balcanització de l'Iraq en nom de la moral. Com tots sabem, els estadistes no es mouen per raons ètiques si volen mantenir-se en el poder un cert temps. Una vegada que l'Iraq s'ha retirat de Kuwait amb l'exèrcit delmat, interessa ben poc a Washington si Saddam es dedica a matar kurds i xiïtes, un afició que aquest ja tenia en el passat. Pocs van protestar quan Saddam gasejà els habitants kurds de Halabja, l'abril de 1988, a punt d'acabar la guerra entre l'Iran i l'Iraq. O quan matà milers de comunistes que havien entrat en desgràcia després d'haver participat en un govern de coalició amb el Baas i els kurds.

Les raons d'estat nord-americanes coincideixen, paradoxalment, amb Saddam al poder. Qui fins fa poques setmanes representava la reencarnació del diable s'ha convertit en la peça clau per a l'estabilitat de l'Iraq i, per extensió, de la zona. Bush haurà de reconèixer que es precipità quan digué que volia un cop

d'estat contra Saddam. De moment, en l'actual període de crisi, Saddam garanteix la unitat de l'exèrcit i del partit Baas, els únics que poden restablir, per la força òbviament, l'ordre en tot el país. Un Iraq amb un poder central fort, com ha estat sempre en la història més immediata del país, és una garantia perquè no es produeixin cataclismes a la regió. Washington no podia permetre ni la rebel·lió dels

kurds, que irritava els dirigents turcs, ni la revolta xiïta, que amenaçava l'Aràbia Saudita i incrementava el pes ideològic de l'Iran.

Bush desitja un Iraq afeblit, però no desmembrat, per imposar-li la *pax americana*. Les condicions de l'alto-el-foc redactades per les Nacions Unides, són realment humiliants. Saddam està disposat a acomplir-les per salvar la pell i intentar ser rehabilitat pels àrabs i pels nord-americans. Amb la derrota iraquiana han guanyat molts, des de Kuwait fins a Israel, passant pels Estats Units. Tampoc hi ha perdut Saddam, que continua en el poder malgrat haver deixat desenes de milers de morts en l'aventura militar a l'emirat. La seva ambició de convertir-se en un nou Nasser de la nació àrab s'ha quedat en un somni, trencat quan l'aviació nord-americana bombardejà Bagdad. Els perdedors són els palestins i els kurds. Els primers, perquè s'equivocaren de bàndol durant la crisi. Potser Iàsser Arafat no tenia una altra opció, però ara paga les conseqüències de deixar-se retratar amb Saddam Hussein quan hagués estat més intel·ligent actuar amb ambigüitat, com féu el rei Hassan del Marroc. Per aquest error històric, i altres anteriors, els palestins hauran d'agafar el que els doni Bush. Sembla que rebran el mateix que els oferien quan se signà l'acord de Camp David, fa 13 anys.

Els kurds s'han quedat sense res en el repartiment del pastís de la postguerra. Han rebut les bombes de Saddam i el menyspreu nord-americà. Com a consol oral, certament, compten amb una resolució de les Nacions Unides i la proposta de la Comunitat Europea.

Antoni Castel